

Soški glas

Št. 11. VIII. SNOD. Šoške "LI

SOŠKI GLAS

Šolski glasilnik, Šoške, Šte. 2. Leto I. 1. III. 1944.

Matij Dorn:

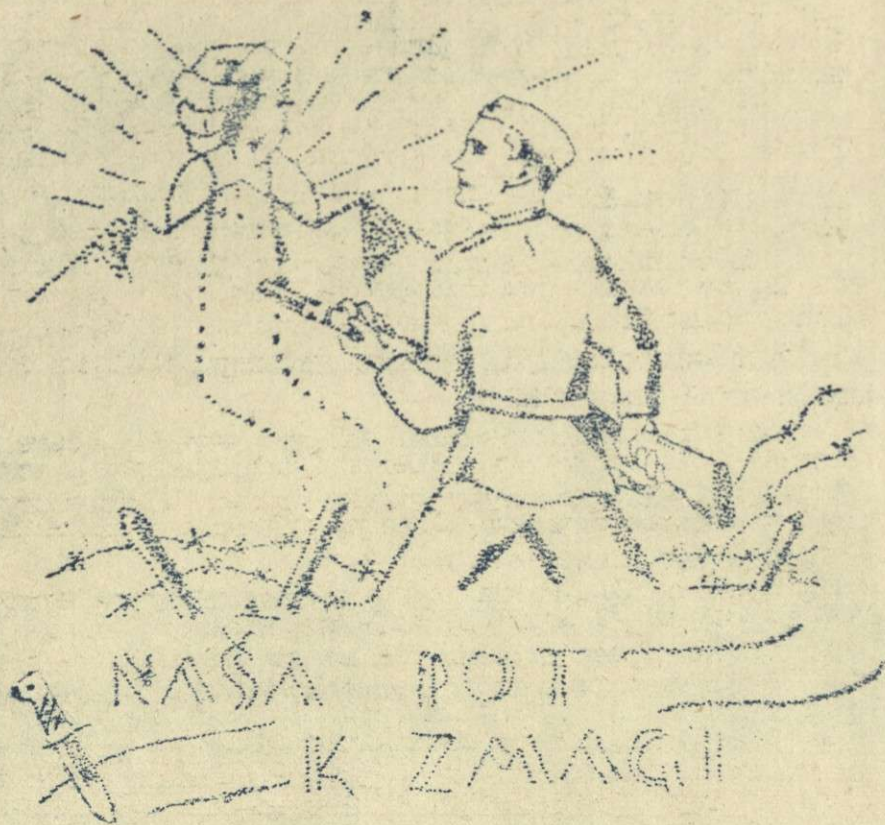
Mi gremo

Mi gremo skozi oasenj - prvi!
Naš vodnik? Svoboda, pest!
Kdo nas kliče? Zemlja v krvi!
Kdo smo mi? - Dni naših vest!

Mi gremo! Kam? V nove zarje!
Kdo ukloni nam glavo?
Smo drevesa, ki v viharje,
Kadar rjevejo - poje!

Rajte nas iz zemlje rodne!
Mi vemo, kje smo doma!
Saj nam korenine plodne
Požene prav do pekla!

Mi gremo po blatu, krvi!
Naš vodnik? Svoboda, pest!
Mlad! Rod koraka prvi.
V solnce vriskajočih mest!

Nihče ne more trditi, da ni danes večina slovenskega naroda v borbi z okupatorjem in domačimi izdajalci za končno zmago nad vsemi izkoriščovalci slovenskega naroda, v borbi za popolno osvoboditev in združitev vse slovenske zemlje. Tega dejstva nam ne potrjujejo samo primeri junaske hrabrosti naše Narodno Osvobodilne Vojske, ki je do danes dosegla neverjetne uspehe, ampak tudi velika ljubezen in zaupanje slovenskega naroda v moč svoje vojske, ki se razodevata v najtežjih trenutkih krvavega boja. Hladen sprejem, ki namj naleti naš partizan v poedinih krajih slovenske zemlje, izvira edino iz strahu pred okupatorjevim nasiljem in delom izdajalske bande. Ko pa padejo še te ovire, vidimo nepopisljivo ljubezen slovenskega trplja do svoje vojske.

Po vaseh in mestih, po delavnicah in tvornicah, kako južno se borijo naši ljudje in prenašajo vse težave, zlasti se odlikujejo naše žene in dekleta, ki spretno škodujejo okupatorju in veliko pripomorejo k uresničenju našega svetega cilja.

Slovenski narod trdno veruje v svojo zmago, v zmago NOV. V tej veri je vzrok uspeha Bele garde in dejstvo, da preprosto slovensko ljud-

stvo ni nasedlo še tako zvitim hiševskim dejanjem in sladkim vabljivim besedam okupatorja.

Slovenskemu narodu je danes jasno, kdo se bo ri za narod in kdo izdaja in živi na njegovih žuljih. Nas trpin ni pozabil, kaksno življenje je bilo v Jugoslaviji, kdo ga je zapustil in izdal v najtežjih trenutkih.

Vse to dokazuje nezlomljivo voljo slovenskega naroda, da kljub nepopisnemu trpljenju in žrtvam nadaljuje svojo sveto borbo proti okupatorju in njihovim pomočnikom, dokazuje trdno vero v uresničenje končnega cilja.

Resnica je, da ni ves slovenski narod kompakten v današnji borbi. Toda to je skrajna majščina, to so posamezniki, ki so se prodali tujcu in izdajajo naš pokret; ne sodelujejo z narodom, ampak z največjim zatiralcem našega naroda, s fašizmom. Vzroki te nekompaktosti so v glavnem v tem, da posamezniki ne pojmujejo dobro naše borbe, niso pripravljeni žrtvovati in prenašati trpljenje, ker ne gledajo v bodočnost, ampak žive od danes do jutri. Drugi zopet so si zamisljali konec vojne jutri, ko pa se je vojna zavlekla, so obupali in se prodali za par lir. Tretji, ko je po odločnih udarcih NOV bil osvobojen velik del slovenskega ozemlja sredi fašističnih hord, so mnogi, tudi partizani, napačno pojmovali to osvobodjenje. Mislili so, da je to osvobodjenje že popolno, da je že konec borbe in da smo že prosti zatiralcev.

Pot k osvoboditvi ni tako enostavna in lahka. Kdor je mislil, da more slovenski partizan osvoboditi kos za kosom, potem pa osvobojeno ozemlje združiti, krog nas pa pustiti na miru fašistične zatiralce, ta se je kruto prevaril. Slovenski partizani si ne moremo priboriti svobode,

Hitler ne bo fašizem vsega sveta docela uničen.
Naša usoda je tesno povezana z vsemi zatiranimi, zaslužnjnimi narodi in z usodo onih, ki jih fašizem hoče podjarmiti. Vse tiste sile, ki se danes bore proti fašizmu - nepremagljiva Rdeča armada, armade velikih demokratskih sil, oborožene osvobodilno gibanje po Evropi, odpor vseh zatiranih narodov in vedno v večji meri tudi odpore narodov, ki iz njih samih izvira fašistični rod (primer in dokaz nam je kapitulacija fašistične Italije), vsi ti napori in borbe bodo dali skupni plod - mir, svobodo in kruh.

Slovenska dežela je teroj samo ona od bojujočih se dežel proti največjemu sovražniku človeštva. Slovenski vojak ni osamljen, ne bori se za nek izmišljen rod. Odpor vseh podjarmljenih in zatiranih nam je dokaz, da se borimo za pravično stvar človeštva.

Naloga naša borbe je prvič uničevati okupatorjevo, izdačalsko živo silo: železnice, tanke, avtomobile, tovarne in iztrgati iz rok okupatorja čim več orožja in z njegovim modernim orožjem oborožiti svojo vojsko. Drugič, da preprečimo sovražnikove namene ropanja, požiganja in vsakega nasilja nad našim ljudstvom.

Čim bolj izpolnjujemo te svoje naloge, tem bliže smo svobodi. Čim bolj oslabimo, razredčimo fašistične sile, tem manjša časa bo še trajal ta boj, tem preje bo konec našega trpljenja.

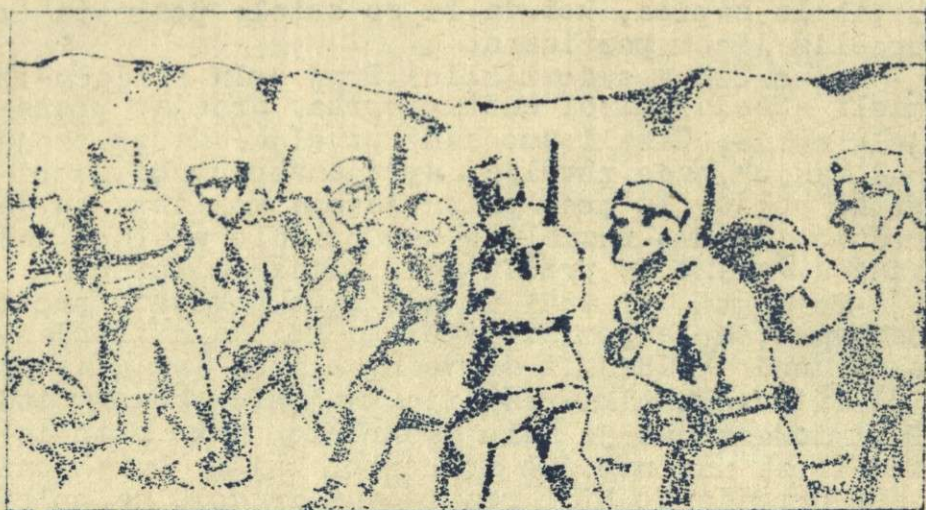
Danes so fašistične sile že tako oslABLJENE, da lahko trdimo, da to kar se še bojuje danes, so samo še njene ostanke, ki se boje maščevalne pesti zatiranih narodov. Dobro se zavedajo, da jih čaka kazen, pogin: spomnimo se hitlerjevih besed "zmagati ali propasti". Danes pa dobro ve vsak človek in tudi hitlerjev vojak, da zmaga ne bo njihova. Le teroristična disciplina in strah pred maščevalno pestjo še drže hitlerjevo vojsko.

Udarci, ki jih je dobil fašizem zadnje čase, so strasni. Rdeča armada napreduje z dneva v dan, napreduje in osvoboduje zaslužnjeno zemljo, prebujajo vse zatirane narode k vstajenju in skupnemu uporu. Rdeča armada je tista, ki nam daje garanci-

jo za uspeh, ona je glavna zaščitnica naše poti „
po kateri korakamo do zmage, do cilja slovenske-
ga naroda.

Naše naloge so težke in bodo zahtevale od nas
še dosti trpljenja, ali to nas ne straši: mi smo
močni fizično in duševno, vse težave prenašamo ju-
raško. Naš cilj je samo svoboda in boljše bodoč-
nost slovenskemu delavskemu ljudstvu.

(Zorko, politkomisar XVIII SAGE .)

Koraki koraki
orjejo gaz
mimo požganih domov
in grobov v novi čas...

Mete mete sneg...

Kam?!

Jutro... V breg
po samotnih poteh -
kažipot glas srca - ...

Borba na Lokovcu

Bilo je 16. januarja. Krašem zimski dan: iz-
za zasneženih gorskih velikanov, ki štržijo banj-
sko planoto je januarsko sonce pošiljalo top-
le pozdrave planoti ter jo obsipavalo s toplimi
žarki. Nebo je bilo mirno. Le tu in tam je malo
zapihala sapica, kot da bi se hotela ponašati z
veselim licem partizana.

"K orožju", zadoni klic! Prej poln različnih
misli - sedaj misel emotne Borbe. Srca so posta-
jala resna. Čakali smo samo povelja. "Na položaje
nad vasjo", pade povelje: sprejemamo borbo na od-
prtem polju. Iz prej postrojenega vojaštva se je
moštvo sunkoma razdelilo ter posedlo višino nad
vasjo. Zeljno je pričakovalo nemškega trinoga.

Po cesti, ki vodi iz Avč mimo Lokovca proti
čepovanu, se je pomikala velika kolona hitlerjan-
skih hord. Prihajali so vedno bliže. Že so se raz-
ločili posamezniki-pešadija-konjenica-komora itd.
Prvi moment nas je malo zaskrbelo, kako bomo iz-
vozili za nas uspešno to borbo, kajti bataljoni
naše brigade so bili razvrščeni drugod, na polo-
žaju nas je bilo le kakih dvajset moč z nace-
lno našega štaba tov. Perovičem. Prevzela svo-
komando in sprejeli smo borbo.

Zadoneli so prvi streljati nato rafali. Zrak se
je stresel ter navzel smrdljivega duha eksplozij
- krogel. Po divjem ognju so Nemci prenehali z og-
njem ter naše položaje naskočili. Toda moralo par-
tizana je bila na višku. Z glasnim "Hura - juris"
in močnim ognjem iz pušk smo sovražnika prisili-
li k umiku. Toda sovražnik je bil trd. Ni odnehal.
Poskusil je drugače. Odprl je sile mitraljez-ki
ognej in hitro palbo minometa ter nas hotel s
tem prisiliti k umiku. Zrak je postajal temen od

eksplozij min, preh se je dvigal od silovitega poka, kameranja je frčalo ter pelo svojo leteco pesem, polagoma omahovalo ter nas obsipavalo. Ni nas plašilo. Naša volja je ojeklenela še bolj. Zavedali smo se, da ne smemo popustiti in umakniti se niti za ped. Če bi to storili, bi prišli Nemci na višino, odkoder bi lahko kontrolirali dolino Čepovan. V tem silovitem grmenju so Nemci istočasno prodirali proti našim položajem. Tudi to nakano smo jim zavrnil. Z glasnimi vzkliki "Živel Stalin, Tito" itd. smo priceli spuščati rafale v nemške pse. Sovražnik se je moral ponovno umakniti na prejšnje položaje. Našasrpa so se navzela novega borbenega duha, ko smo videli, da smo jim kos.

Zdajci zagrmí. Kdo je? Komandant brigade tov. Gliša Raca z 2 bataljonom in njegovim komandantom tov. Dženadijem nemške tolovaje iz boka ter usekal po komori, ki jo je sovražnik vodil s seboj, da bi lahko zalagal svoje vojaštvo s potrebnim vojaškim materijalom. V nemških vrstah je nastala panika. Naprej ni bilo mogoče, nazaj tudi ne. Borba se je nadaljevala, dan ni hotel biti daljši. Naredila se je noč. V težkem položaju, so si Nemci izbrali samo eno pot: umik za vsako ceno. Bataljon je ta trenutek izrazil. Še močnejše smo odprli ogenj, tako da je sovražnik bil prisiljen odmeteti vso opremo, ki jo je nosil s seboj in pustiti na položajih več mrtvih in ranjenih. Zajeli smo ogromen vojni plen, med katerim tudi 14 natovorjenih voz najrazličnejšega materijala. Ker je bilo pomenikanje moštva za popolno obkoletev, se jim je posrečilo, da so nam večji del ušli ter se zelo demoralizirani vrnili na svojo izhodiščno točko - Sv. Lucijo.

Naše moštvo je videlo, da je naše orožje kos nemškemu, da je morala partizana na višku in da bomo tako z borbo čimveč doprinesli k skupni zmagi vseh svobodoljubnih narodov.

(Pavle, sekretar ZKM)

Naša pesem

Mi smo brigada Titove vojske!
Mi smo slovenska narodna moč!
ki bo prinesla krasotam primorskim
svobodo, življenje, pregnala bo noč.

Našega jekla pesem je silna,
krèpko doni čez polja in gore.
Njeni odmevi po zemlji slovenski
hordam sovražnim le grozo bude.

Tolči in kolji "Breda" z zasede,
z bombami bomo podrpli te mi.
Pojte smrt puške ve in mitraljezi,
dokler poslednji sovražnik živi!

Ti, Kobarid, še trenutek potrpi!
Se bolj to tekla sovražna bo kri,
ki bo v potokih Sočo rdecila;
potlej pa naš za vedno boš ti!

Sonce svobode bo spet zasijalo,
zemlja zedinjala, delali vsi.
Mi pa stražili branike svobode,
ki jih ustvarili bomo sami!

(Saša, prop. odsek XVIII SNOB)

Dvignila se je izza mize, ko sva stopila a tovarišem v hišo. Vzravkala se je v vsej svoji visoki postavi, nalahno upognjeni. Utrujenost ji je globlje zarezale lepe poteze na obrazu, s katerega ji je sijala vsa dobrota, ona velika prirosta dobrodušnost, katera odseva z obrazov naših slovenskih mater. Bila je itrujena, saj je prišla od daleč. Iz doline je prišla. Se preden je odzdravila, držeč najini roki v rokah, je vprašala: "Kje je Stanko, naš Stanko?" Videl sem v njenih velikih bleščečih očeh njenega Stanka. Zagotovila sva ji, da bo jutri zjutraj videla svojega sina, sina partizana. Ogenj v njenih očeh se je povečal. -

Začela nam je pripovedovati na dolgo in ši-roko o svojem sinu, o nemskem vdoru v naso dolino, male in velike dogodke tistih zelostnih dni. Tudi podrobnosti ni pozabila. Poslušala sva s tovarišem, nisva je upala prekiniti. Iz njenih besed je zvenel srd in tuga. Skozi njena usta so govorile vse slovenske matere, mati Slovenija, oskrunjena in teptena...

Gledala je s ponosom in velikim zaupanjem na naju, predstavnika naše, mlade, hrabre slovenske vojske. Ko se je poslavljal, mama je dejala: "Junaško, fantje! Veliko ste pretrpeli, veliko naredili. Potrpite še nekoliko, saj smo na pragu svobode. Moj Stanko pa mora potrpeti in narediti za dva. Delati mora tudi namesto svojega brata, ki je dalec od nas. Tako mama je dejala in ponosna je bila. Midva te razumeva; da se tvoj sin vrne raje naščitu, kot da bi se izneveril; tako si želiš, mati špartanska, v vsej svoji brezmejni -mocni ljubezni.

Vracala sva se s tovarisem skozi temno noč. Stopala sva mimó tevtonske kulture: pet, še go-rečih poslopij. Zavdajalo je po dimu. Kaj sva mi-slila? Ko sva bila že više in sva stopala po de-viški belini, sva se ustavila in gledala doli, doli, goreče domacije...

... Da, da, slovenska mati in ti, velika Ma-ti, lahko gledaš z zaupanjem na svoje sinove! Ni-koli več ne bodo skrunjena tvoja sveta tla. Smo že prisegli!

(Slavko, s štaba brigade)

Dva mifinga..

"Heil Hitler! Je vse pripravljeno, gospod so-dnik? Kje so čokolada in bomboni?" Tako je poz-dravil in spregovoril mladič, ko je stopil v raz-košno sobo velikega narodnega borca proti "brez-božnemu" komunizmu, gospoda sodnika, ki še pred kratkim niti ni vedel, kje je na altarju evan-geljska stran, sedaj pa bere vsako nedeljo v cer-kvi evangelij na glas.

"Da, vse je tu. Pravkar sem dobil obvestilo, da nas počasti na zborovanju tudi gospod Leut-nant, ki bo prinesel še peciva. Vidiš, tamle na mizi je vse."

"Odlično!" In mladič si je mel roke.

"To bo krasno! Hvala Bogu, denarja ne manjka Sicer iz Londona ne pride nič več, zato so pa ti Nemci bolj radodarni. Kdo bi si mislil, da so to

taki dečki!"

Tam na mizi je bila razstava. Vseh raznovrstnih sladkarij je bilo na pretek. Vse, da, vse to za ljubi slovenski narod. Zraven je ležal velik list, na katerem je bila slika križa, ki ga cuvata nemški vojak in domobranec... Bilo je vse bilo za veliko zborovanje, kjer naj bi se predstavili bližnjih vasi izrekli proti partizanom, proti komunistom.

Slovesen je bil izraz gospoda sodnika, nos mu je ponosno štrlel proti stropu. Hodil je po sobi gori in doli ter se vzravnava.

Vsak čas mora priceti ta veliki miting. Povesnil je telefon!

"Halo!... Kaj?... Nikogar ni?... Povejte, kaj imamo za ljudstvo presenecenje."

Pobesil se je nos gospodu sodniku, variznil se je v ustnice. Nervozno se je popraskal za uho in dejal mladiču, ki je še vedno občudoval alegorijo sladkarij: "Hudiča! Največjo dvorano smo naročili. Kateri vrag se je na to spomnil?! "

Po cesti proti Dvorani DOPOLAVORA se pomika dolga vrsta šoloobveznih otrok s svojimi gospodičnimi učiteljicami. Držati se morajo, stopajo dva po dva, gospodične učiteljice pa budno pazijo, da bodo pripeljale vse malečke ne zborovanje zgodovinskega pomena.

V dvorani so se otroci razvrstili. Tam nekje v kotu sta stali dve postrani ženici. Iz njunih obrazov se je bralo trpljenje, žalost. Gospodična učiteljica ju je nagovorila: "Kaj tudi vedve tukaj?" - "I seveda, ko pa naju niso pustili domov!" Jezno je udarila gospodična učiteljica s peto ob tla in pokazala ženicama hrbet. Nacionalno pobesneli gospodični učiteljici pač ni šlo v glavo, kako morejo biti ljudje tako malo zreli, da se ne zavedajo važnosti te znamenite manifestacije.

Prišli so gospod sodnik, gospod Leutnant, gospod felävebel in nekaj bratov domobrancev. Debe-

lo so gledali po dvorani, rdečica jih je oblila. Gospod sodnik je nrvozno stopil na oder in začel govoriti. Ni mu šlo. "Da, da, otroci," je končal "Kar ste slišali povejte svojim bratom in očem. Za vas pa imemo sladkorne in čokolado, kar bomo sedaj razdelili."

Otroci so se dremjeli pri mizi, kjer je gospodična učiteljica delila dobrote tega sveta. Mali Jurček pa se je zmuznil k hitlerjanski zastavi in se vanjo krepko useknil...

Zgodovinskega zborovanja je bilo konec.

Ves dan že poka. Sovražnik naskakuje, a zaman. Nase sile so odporne in nepremagljive. V istem času se pomika mala skupina v bližnjo vas, da se domače in iskreno spet enkrat pogovori z vaščani. Čudne občutke sem imel, ko sem stopal proti vasi. Dobro uro daleč se je čulo lajanje našega šarca. Borba se nadaljuje. Ali bodo vaščani sploh upali priti? Čutil sem nekako razburjenje, nekaj pesimizen. Najraje bi se obrnil in šel nazaj. Hej Fant! Sramota, vojak narodne vojske si! Naprej!

Ze smo v vasi. Ljudje nas sicer nekam nemirno pozdravljajo, ali nasa mirnost in mocna volja jim je vllila poguma in šli so z nami. Brez čokolade in bombonov smo bili in vendar so šli za nami. - bratje, sestre - Naprej! Misel je bila edina.

Kljub pokanju so se zbrali vsi vaščani v sobi, mirni, saj je bila z njimi njihova vojska. Mala je bila sicer soba, skrivnostno jo je razsvetljevala karbitarice. Plamenček se je sunkovito poganjal iz nje kakor visoko, kot da ni zadovoljen s sobico, kot da bi hotel razsvetliti vso nase zemljo s plamenom, ki smo ga prižgali mi.

Zadonela je himna: "Naprej zastava slave". Začutil sem vso njeno vsebino in moč, kot še nikoli. Da, Zastava Slave, naprej! Na sosednjem hribu poka...

Stal sem na vratih in nisem vedel, kaj naj

poslušam.

Spregovoril je tov. komisar: "Smrt fašizmu!"

Tum, tum, tum, tum... se je na sosednjem trību oglasila naša Breda. Hej, Breda, ženji, bij!

V sobi je tišina, čujejo se le prepričevalne in udarne besede tovarisa komisarja: "Za naše brigade ni ne pregraj in ne mej!"

Zopet je zadonela pesem. Peli so vsi, navdušeni, povezani kot en sam.

Kje si, gospod sodnik in gospod leutnant, s svojimi bomboni? Ne trudita se! Zamen. Ne premišljajta prevec na svojih parketih, pregledki so lahko vama spodrsne in odneslo vaju bo, morda preje, kakor vama je usojeno. Skoda truda. Poznamo vas predobro mi, pozna vas narod. Raje se zdrav najta in pogledjta kvisku proti soncu - tam je življenje ljubezen.

Večer je pptekel kot vsak drugi, a bil je bogat, -- domac - slovenski.

"Kdaj spet pridete?" Me je vprasala mamica.

"Kmalu! Pa tudi k vam doli pridemo kmalu!" Sem dejal tovarisici iz doline...

Hladno je bilo zunaj, saj je bilo že pozno. Bili smo utrujeni, a polni dobre volje, kakor pre rojeni, ko smo stopali - proti domu...

Pokanje je utihnilo, naši so sobraga pregnali. Gledali smo v dolino, v tišto dolino, ki še ječi pod bičem tiranije. Mislili smo na trenutek, ko bodo naše brigade lahkinih nog stopile v dolino in prinesle svobodo, življenje...

Med potjo smo se ustavili pri stari mami, ki nas je veselo sprejela. "Kaj niste bili na mitingu, mamca?" - "I, kako naj pustim hišo čisto samo, pa stara sem; sicer pa sem vedela, da pridete vi k meni. Najraje bi, da bi kar tu ostali. Vi ne veste, kako me boli, ko vas vidim utrujene, zbite. No, pa zato je naša stvar še toliko bolj sveta - velika. Hvala Bogu, da sem stara in ne morem v dolino, kjer bi morala gledati tiste izdajalske purgarje. Pravijo, da so lepo obleceni, vsi da imajo hitlerjanske uniforme. No, saj drugega ne

zaslužijo, lopovi; slabši so kot hitlerjanci. ...ur
sih so menda imeli križ na rokavu. Sedaj pa so
križ prelomili in iz njega naredili tiste ošabne
kljuke. Packe, da bi vsi pocrkali, ne morem dru-
gace reči. Slovenci s tisto kljuko, kot da bi
Svabe nosili slovensko zastavo! Ni čudno, da jih
nihče ne more gledati. Raje imamo vas, strgane,
umazane, kot pa tiste barabe, našemljene in giz-
dalinske gospode."

Veliko resnico smo čuli iz ust starke, dobre
partizanske mamice. Obcutili smo še bolj, kako-
globoka in nerazdružljiva je vez med nami in med
ljudstvom.

Malo nagajivo sem jo vprašal: "Ampak, mamica,
saj oni se vendar borijo za svobodo našega naró-
da, vsaj pravijo tako. Zakaj jih ne marate?"

"Ja, za svobodo! Da bi jih vrag! Hvala za
njihovo svobodo! Zadnjič so mi vse kure odnesli,
pa še zbogom niso rekli: To je svoboda, vsak bi
kradel. Nemci bodo pa žrli. Ne vem kaj bi nare-
dila, če vas ne bi bilo. Tako pa vem, da boste
tem tičem dobro posvetili. Pa čimpreje naredite
to, da bo enkrat "gmah"."

"No brez skrbi bodite, to bomo pa gotovo nare-
dili! Pa kmalu! Saj ste danes slišali. Je pokalo?
Kaj?"

"Poj, gri jih nikar ne pustite! Nam vse po-
žgejo! Končno naj pa kar požgejo vse, svoboda je
draga, in cimbolj draga bo, tem lepša. Kaj to
hiša! Življenje, življenje, to je vse. Vi pa še
to žrtvujete! No, ni mogoco, da bi ne uspeli; še
je Bog pravičen!"

Tako nam je govorila še in še. Ko smo se po-
slavljali, je skoro žalostno dejala: "Kaj že gré-
ste? Kakor hudournik; le naprej in naprej: Kje se
boste sploh ustavili?"

"Mama, kadar pridemo spet dom, se ustavimo
pri vas!"

"No, le, tako je prav! Nikar ne pozabite Ton-
čkove mame, ki Zmeraj misli na Vsa."

"Lahko noč!"

Veselih src in z veliko vero smo šli, da na-
daljujemo naso trnjevo, spokorno procesijo.

(Saša, pro. odsek XVIII.)

RAFAEL

Dobil sem ukaz od komandanta naše brigade, da grem s tremi tovariši po ekrazit, ki se je nahajal kakie pol ure od nas. Vzeli smo mule, jih opremili ter krenili na pot. Lep dan je bil, koze lo je na lepo noč, boljše kot je bila prejšnje, ko smo tavali v temi kot v rogu. Pot je bila sicer grda, a kaj zato, smo vajeni še sleših. Pogovarjali smo se o prejšnji temni noči, ki so jo razsvetljevale le eksplozije naših min, ki so pe dale na sovražna barake.

Že smo se približevali določenemu mestu, kar sem opazil sovražnika - Nemce. Bili so komaj kakih trideset metrov oddaljeni od nas.

Okrenil sem se in dejal: "Fantje, nazaj! Brž odvedite mule!"

Tovariš Ivo pa se je oglašal: "Kaj pa ti?"

"Rafael bom spustil vanje!"

Fantje so šli nazaj, jaz sem pa čakal. Kakih petnajst metrov pred menoj so Nemci v koloni pre vidno stopali proti bližnji hiši. Krčevito sem prijel za brzostrelko in si mislil: bove jih! Tam tri hiši je kakih petnajst Nemcev stalo v vrsti. Ozirali so se naokrog, kakor v pričakovanju, kdaj bo kje počilo. Takrat sem nameril nanje in sprožil.

Drrrrrrrr...

Med Nemci krik in stok. Nekateri so se valjali po tleh, drugi zopet bežali, jaz pa sem se sme je umaknil. Kaj zato, če so streljali za menoj, naj le trošijo municijo in bombe...

Hitro sem stopil za tovariši in sporočili sm naprej, da je sovražnik blizu. Dve četi sta nam prišli že nasproti in šli smo nazaj nad sovraga. Toda opazili smo, da se je vsled mojega rafala že umaknil in pobegnil. Na svojem umiku so Nemci izgubili nekaj hlebov kruha, ki smo ga s slastjo pojedli.

"Ja, menda! Kaj pa ste hoteli drugega!" je dostavil navihani Tine.

(Mirko četni komisar)

Obisk v dolini

Odhod! Čudno se mi zdi, saj je še zgodaj. Komaj smo zajutrkovali. Fantje ugibajo, kam neki sedaj?

Pridemo do Kala. Začno se različne priprave, Namen pohoda postane vsem jasen. Nestrpno pričakujemo ure, da zopet enkrat nažgemo sovražnika. Vstajajo se moramo v Levpi, prezgodaj je še za napad. Večer je lep, nebo zagrinjejo oblaki, noč je poltemna, kot nalašč za napad. Končno gremo na položaje. Le še nekaj minut in začne se. Zdi se mi, da je nekdo prezgodaj. Pogledam na uro; res je! Nihče ne ve povedati zakaj. Morda nas je sovražnik opazil, ali pa je nestrpnost bila taka, da nasi niso mogli več čakati na določeno uro. Po ce li dolini, od Kanala do Sv. Lucije, odmeva jeklena pesem. Tam proti Sv. Luciji se začujejo posamezni strelji, nato bobnenje bacačev in regljanje stroj nic, ki sipajo ogenj na centralo v Doblarjih. Pro ti Logu je streljanje šibkejšo. Sredina napada pa poka kot za stavo. Našim strelom iz mitraljezov odgovarjajo "šarci" s svojim prrrrr... prrrrr.... Vedno pogostejše in daljše je to prhanje. Rakete švigajo sem ter tja, iščejo in grebejo v temi, da bi izsledile naše strelce, naše orožje. Toda zaman! Naši so si poiskali dobre položaje in imajo dobre zaklone. Sovražnik strelja in bobni kar na slepo.

Menado, a tišina na vsej fronti, če jo smemo tako imenovati, nato spet streljanje pušk in regljanje strojnic. Zopet Tišina, kaj se je zgodilo? Težko čakamo, kaj bo. Zdi se nam, da nas je ta tišina oropala opore, na katero smo računali. In res je tako. Mesto našega avtomatskega orožja se začuje čez nekaj časa sovražni avto in še dve drugi vozili. Kmalu nato začne sovražnik nabijati z desnega brega Soče s šarci in z bacači, tako, da onemogoči napadanje naših na sovražne postojanke. Menadoma močan pok in votlo bobnenje pretrese ozračje, bobnenje, ki se je v odmevu porazgubilo v dolini in za gore. Kaj pa je to?

Nič hudega. Tine je z minerskim vo-dom pognal v zrak železniški most. - Opravili smo.

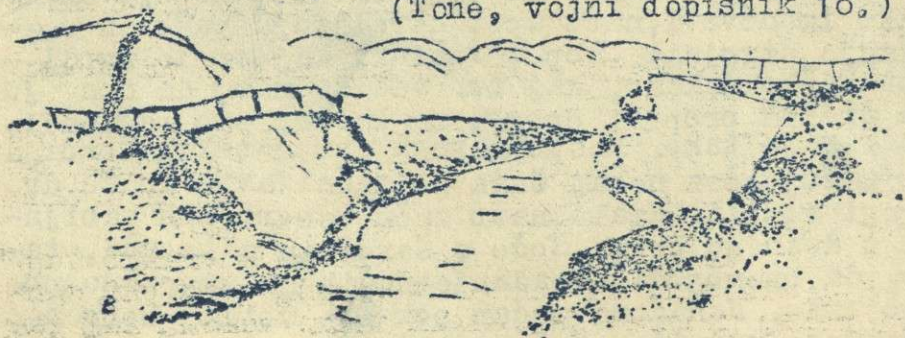
Kaj prav za prav pomeni, da tam pri drugem ba-taljonu tako malo poka. No, zdaj je že močnejše - tišina, nato pa bacač in prhanje šarca. Pa se mor-da naši niso umaknili? Nasoga orožja ni čuti. Pa zgodilo se je obratno. Naši so v smelem jurišu - razorožili stražo, zavzeli čuvajnico, pobili hi-tlarjanske zvezi; Mongole pa odvedli. Zaplenje - no orožje pa so takoj obrnili proti novi sovraž-ni postojanki in jo pričeli obdelovati z njihovim bacačem in šarci. Bilo je kar veselje poslušati to naše novo orožje.

Zopet ležeta tišina in pričakovanje na doli-ni in borco. Tu odjekne posamezni strel, tam od-govori strojnica. Nenadoma se zacuje silen pok v noč. No, zdaj je pa spet naš Tine eno zaigral. E-lektrični vod klaverno leži na tleh...

Kar smo hoteli, smo dosagli. V Leupi se sni-demo vsi in tu si lahko vsak ogleda lep plen, med njimi deset Mongolov, ki odkrito izražajo svoje veselje, da se bodo zopet smeli boriti pod rdečo zvezdo.

Vsi tovariši so veseli in zadovoljni, da se je akcija vršila in da so imeli priliko izčisti-ti temeljito svoje orožje na sovražniku. V vese-lem razpoloženju se edinice vračajo na svoja me-sta, sovražnik pa še ni imel dovolj. Hotel nas je presenetiti. Pa se je zmotil. Naši so zavzeli pra-ložaj in ga nabrisali. Tri "korajžnaže" je pustil, drugi pa so junaško zbežali.

(Tone, vojni dopisnik 18.)

Pogovor z „Bacačem“...

"Tovariš Tone, slišal sem, da si pred kratkim nemilo prešenetil Nemce s točnostjo svojih strellov; zato ne zameri, če te bom malo pobaral. Kje si imel položaje in kako si postavil bacač?"

"Od štaba brigade sem dobil nalogo, da postavim moje živalce na hribček, južno od vasi S. Izbral sem po mojem mnenju najprimernejši kraj, pri pravil toren in jo postavil tako, da bi jo z lah koto obrnil, kakor bi hotel. Bacač je bil krit, a jaz sem lahko vseeno sam nadzoroval točnost svojih pogodkov."

"Kako pa?"

"Minomet je bil postavljen blizu strelskega jarka iz svetovne vojne in meni je bilo treba na praviti le par korakov, da sem lahko opazoval us pah izstrelkov."

"Ali si prišel streljati takoj, ko si zavzel položaj?"

"Nikakor ne, dolgo časa sem le opazoval, dokler nisem zagledal, kako se je izza ovinka na cesti prikazal eden, nato drugi in tretji sovražnik. Nisem mogel več čakati. Kar s prostim očesom sem ocenil razdaljo, nameril in spustal dva zaporedna strela. Skočil sem, da ugotovim uspeh. Pogodek je bil odličen. Zakačilo se je prav na ovinku. Srce je zaigralo meni in drugim, da smo kar skakali od veselja. Tovariši Hrvati, pa so kričali kar na glas: "Još, još!" Res sem streljal še naprej, na desno in levo od ovinka, kjer sem čul sovražne mitraljeze, katere sem kmalu prisilil k molku."

"Kaj pa sovražnik? In kaj ste delali vi potem, ko ste mu zaprli gobec?"

"Opazovali smo vse naokrog, se smejali in bili veseli naših uspehov. Ko pa se je kak sovražnik mi mitraljez vnovič oglasil, sem ga takoj in z veseljem pozdravil z bombico in utihnil je."

"Kako, da si tako točno pogodil sovražni top?"

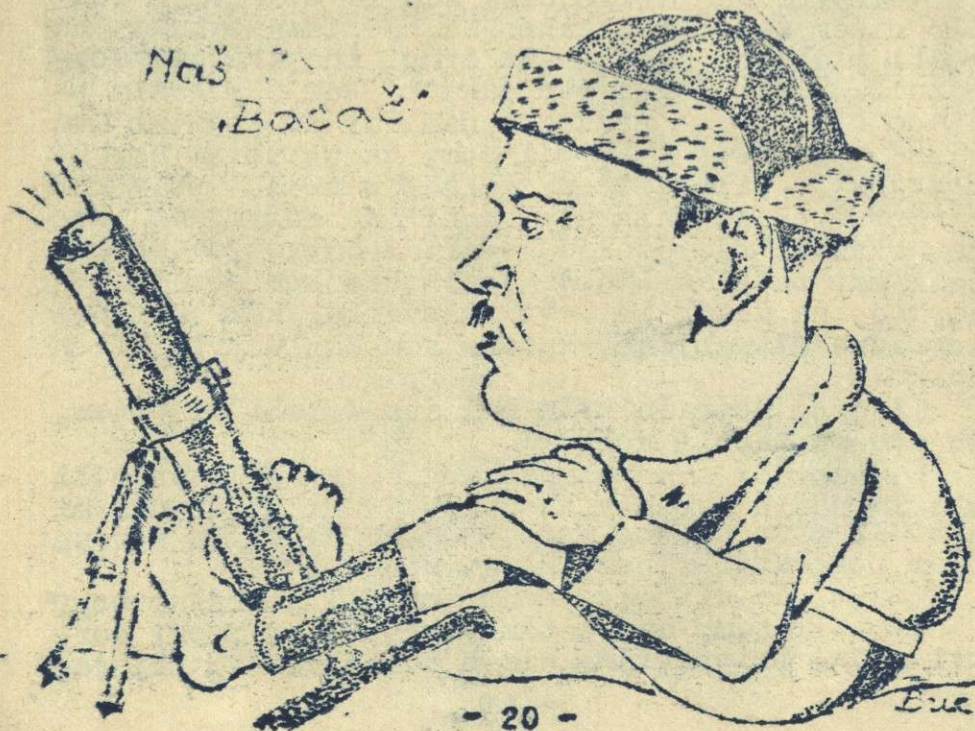
"Opazil sem, da se tam v grapi, prav pri cerkvi nekaj pripravlja. Nisem točno vedel, kaj je;

zdelo se mi je, da pripravljajo kako težko orožje proti nam. Spet sem si belil glavo, da ustotvim pravo razdaljo, ocenim pravi položaj sovražnika. Ko se mi je zdelo vse v redu, sem spustil eno samo bombo in čakal: počilo je in se zakedilo prav tam, kjer sem želel. Videl nisem ali je bil res ta strel smrtonosen sovražniku, » kljub temu mi je bilo srce nekam veselo in žareči obrazi mojih pomagačev so pričali, da poznajo njihova srca isti občutki.

"Ali veš, kaj si zadel s svojim strelom?"

"Zdaj vem, da je ta moj strel pogodil italijanskega oficirja in ranil več njegovih vojakov, ki so pripravljali protiletalski brzostrelni top. In vem tudi to, da je italijanski oficir v Ročinaju pred svojim odhodom rekel, da bo tako posvetil partizanom, da bodo dolgo časa pomni i te dan. Prepričan sem, da se bomo res dolgo in radi spominjali, kako smo jim posvetili..."

(Tone, vojni dopisnik XVIII)

Piccolo

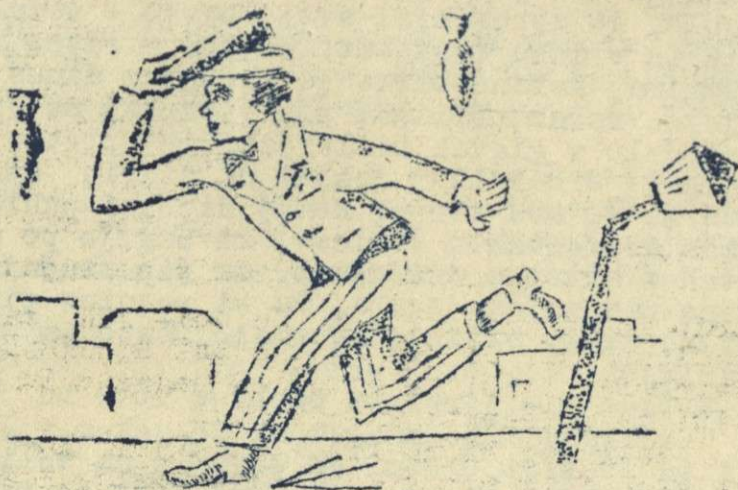
Zadnjič mi je slučajno prišel v roke "Piccolo", ki ga vsi prav dobro poznamo. Kljub temu, da je piccolo, je spreminjal svojo barvo - vedno po potrebi in v duhu časa. Zato ne morem ravno reči, da me zanima, kaksne barve je slučajno danes, - toda če je že ravno prilika, pogledajmo, kaj se je novega spočelo v glavah hitlerjanskih poročevalcev. Včasih je sicer list izhajal na štirih straneh, danes pa še dve strani komaj napolni puhla domišljija dopisniških škricev, ki begajo po mestnih cestah z aktočko nad glavo, da jih slučajno ne zadene zavezniška bomba. Da bi resnico pisali, jim niti ne diši, niti je ne smejo. Zato pa sami u- stvarjajo.

Prijel sem torej ta papir v roke in občudoval "Velike nemške zmage" na poljskem, v Jugoslaviji in Italiji. Oko mi je obstalo na velikem napisu "500 banditi uccisi". Kaj neki bo to? Pogledam natančneje in ostrmim! Nemške čete so pred par dnevi pobili v borbah okrog Čepovana čez 500 banditov, ki so se tam zbirali v velikih množinah... Uščipniti sem se moral v roko, da ugotovim, da-li sem jaz ali ne; saj sem bil ves čas borbe na položaju. Carl sem se in prasnili v smeh. V sobi so bili tovariši, vsi obleceni v nove nemške plašče, veseli in ponosni, da nas imajo Nemci za bandite in da so nas pčastili s to borbo, in pripomogli, da se je skoro cela naša brigada ravno v pravem času lepo in toplo obleklaglaslednji dan je namreč pritisnil mraz.

Res smo kar zadovoljni, da so nam Nemci vse sami pripeljali in nam prihranili pot v dolino. Kako pa je zadovoljen "Piccolo", nam pa je vseeno Vemo le to, da papir vse prebese in da danes bere tistih 500 "padlih" - kako so padeli... Tako se je dogajalo tudi drugje, zlasti v Bosni in Hrvatski, kjer so hitlerjanci in že preje Italjani tolikokrat popolnoma uničili našo Narodno vojsko, ki pa je iz vsake ofenzive izšla večja in močnejša.

Naši fantje pa pravijo, da bi radi videli tega dopisnika, ki se je upal prav v Cepovensko dolino in vse to videl, kar je napisal ter imel čas šteti padle "bandite".

(Franci, II. bataljon)

DRPSKO BUREU

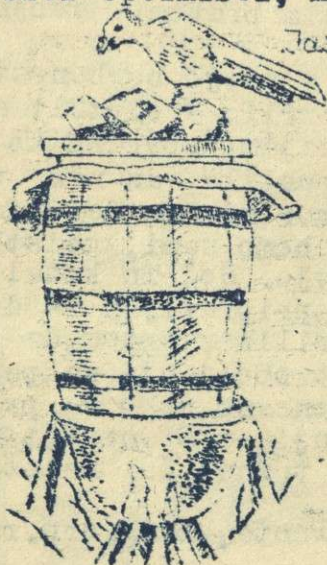
Ne vem zakaj, ali danes sem izredno zadovoljen. Desinfekcijski aparat dela. Kakšna razlika in napredek. Prvi aparat je bil narajen iz navadnega kotla za kuhanje živinske hrane. Na dnu je bila postavljena opeka, nad njo deske, nekatere bi se polagala obleka za dezinfekcijo. Naravno, radi brezbriznosti tovariša, je ena obleka zgorela. Danes po dveh dneh, pa je bil zgrajen nov aparat.

Sod za 250 l, z rešetko na dnu, vse to vloženo v kotel, na straneh zalepljeno, da bi para ne mogla uhajati iz sode, - deluje na zadovoljstvo nas vsch. Uši bodo uničene in tovariši varni boleznim. Petindvajset oblek gre v sod, v prejšnji aparat pa je bilo mogoče dati le tri. Napredek! Para kroži v kotlu in se počasi, počasi prebija skozi rešetko v sod in ga polni, prebijajoč se skozi obleko. Na tej poti uničuje para uši in gnide. Na vrhu sode je notranji pokrov, na njem odeja, potem pa zopet pokrov, dobro obtežen. Izkoriščanje pare je popolno. Komaj dobre pol ure pa bodo uničene vse uši in ves njihov zarod. Naši tovariši, ki se utrujeni vračajo po naporni službi

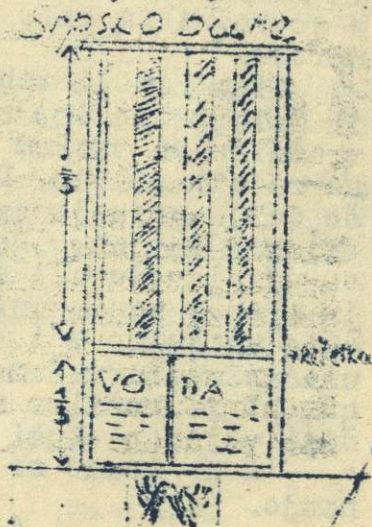
bodo zopet mirno spali. Ne bodo jih več grizle nadležne uši in jih motile pri spanju. Ni več nevarnosti, da bi se razpasel pegavec in začel kosit in uničevati naše vrste.

Kako naj bi ne bil zadovoljen, ko vidim, da je moje delo uspešno. Aparat deluje, a sovražniki clovestva izginjejo. Vse, vse bo šlo v sod. Perilo, obleke, odeje in kadavci šlo že vse skozi aparat, bomo gotovi, da jih ni več.

Borba z ušmi je sedaj končana, toda ne smemo biti optimisti, ne smemo misliti, da jih ne bo

Zastrebavo
"bure"

nikoli več. Prišli bodo spet, toda tudi mi ne bomo mirovali. Perilo bomo prekuhaval, vsakih štiri rinajst dni, a obleko in ostalo parili vsakih tri deset dni. In tako ne bo več uši. Semo s stalno in vztrajno borbo se lahko doseže zmaga. Kaj naj vam še povem o svojem novem aparatu? Ni to moje delo: uporabljali so ga Srbi že v balkanski in svetovni vojni, ko se je pojavil pegasti tifus, da so uničili uši, ki tifus prenašajo. Zato se ta sod - dezinfekcijski aparat - imenuje "Srbsko bure" (srbski sod). Jaz, njihov potomec, sem se okoristil z njihovo primitivno, toda koristno iznajdbo in uporabljam danes v dobi tehnike oni isti sod, katerega so oni uporabljali pred tremi desetletji.

Cepprav živimo v dobi tehnike, mi tehnike nimamo: Naša borba je borba ljudi, ki ljubijo svobodo; borba pogumnih, ki jih ne strašajo sovražnikova tehnika. Naši stari voditelji, bolje rečemo samozvani voditelji naroda, so vse premoženje, znoj delavnega naroda in narod sam prodali sovražniku. Kakbibi tedaj mogli imeti naši borci popolno, moderno oborožitev. Oni, samozvanci, so pač morali živeti in uživati. Zato so tudi stopili na sovražnikovo stran, in se ramo ob ramo s sovražnikom bore proti svojim bratom, svojemu narodu.

Nismo imeli tehnike, toda s svojo borbenostjo in žilavostjo smo si jo priborili: - odvzeli sovražniku. Na vsakem koraku pobijamo sovražnike in na raznih poljih. Ne bomo dopustili, da nas uši še dalje grizejo samo zato, ker nimamo dezinfekcijskih aparatov. Narodili jih bomo sami, očistili se uši in očuvali svoje zdravje. Sod in kotel - in aparat za dezinfekcijo je pripravljen za delo. Zato uničujmo uši ob vsaki priliki; s tem, da jih uničujemo, odvrčamo nevarnost obolenja na pegavcu, ki je kosil s svojo smrtonosno roko v prejšnji vojni, pa tudi že v sedanji, v Bosni L. 1941. In ne smemo se ustrašiti težav, če neletimo nanje.

(jastrebo - Panta, brig. san. ref.)

JANKO LEBAN

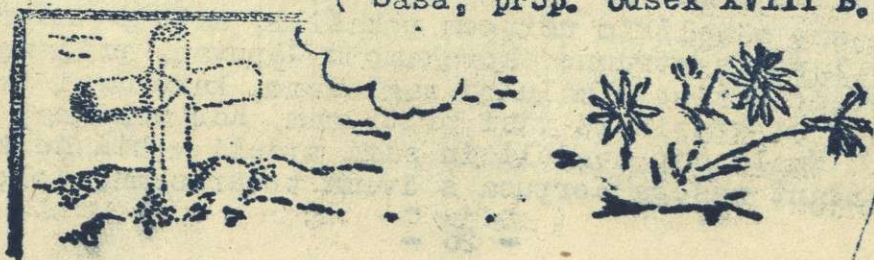
Še zjutraj smo bili skupaj in kramljali kot skoro vsak dan.

"Popoldne na svidenje!" si dejal in šel - na zaj te ni bilo več. Mesto tebe je prišla neverjetna novica: Janko je padel. Nemogoče, saj si bil komaj pred dobrima dvema urama med nami, ves naš, življenje je žarelo s tvojega mladega obraza. In sedaj je za vedno ugasnil živahni pogled tvojih oči, ki so široko odprte zrlle v bodočnost. Dan je bil turoben - težke mogle so se podile po dolini in po hribih ter vse nemirne begale - v strašno noč. Stopil sem omotičen na prag. Tulil je veter žalostno pesem smrti. Butal je silovito ob stene gora, kakor da bi hotel govoriti svetu o krivici, omstrašni moriji, katere pohotnih krempeljov žrtev si ti, o krivdi, ki jo nosijo z vse to zločin-ske kljukaste in bele horde. Kakor, da je čutil vse žalost in bridkost umrlega dneva...

Padel si, Janko, ko si ves v ognju vršil svojo narodno dolžnost, padel - žrtev nasilja. Nisi pomisljal stopiti v našo vrsto. Sledil si klicu domovine, klicu svobode. Zavedajoč se poslanstva današnjega novega človeka - Slovenca - delavca, si se oprijel dela z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Svoje posle si kot intendant naše brigade vršil vzorno, tako, da s svojo smrtjo nismo izgubili le prijatelja, ampak tudi pravega delavca - proletarca.

Tvoja smrt, Janko, nam ne vliva črnogledosti, ampak novih moči, da bomo svojo pot nadaljevali še odločnejše in tebe, kot vse naše padle junake naščevali...

(Saša, prop. odsek XVIII B.)

Iz kronistovih zapiskev

26.2.44. ... S čudno virho pridrvi v sobo komisar Zorko. "Pokreti! Hitro! Ob dveh je prisega cele osemnajste." Pripravimo se in gremo. Gremo, da prisežemo narodu, novi Jugoslaviji, našemu Titu. Po tolikih naporih, ki jih je brigada odločno prestala, po tolikih velikih uspehih, ki so Hitlerjevimi peščadom pokazali, da so partizanske krogle trde in jim vlije strahu, bomo prisegli. Zaključeno bo prvo poglavje zgodovine "Soške".

Na ravlini za vasjo stoji brigada. Spredaj bataljoni, zadaj naša artilerija. Borci stoje ponosno, zavedajo se svoje moči: mladi, silni in željni borbe in fašistične krvi. In danes bodo prisegli. Zver hitlerjanska, sedaj se le pripravi, danes bo prisegla osemnajsta brigada...

Borce pozdravi nam politkomisarja naše divizije tovariš Mirko. Pozdravi jih in pohvali. Borci mirno in ravnodušno poslušajo pohvalo, zavedajoč se, da so naredili le svojo dolžnost.

Z zaupanjem gleajo v komandanta, našega Glišo, ki nato govori in jih podžiga.

Komisar brigade naročuje, mi odgovorjemo: "Prisegam..." Dvignejo se trde pesti in zbor odločno in dostojanstveno prisega. Sledi prisega naših sovjetskih partizanov. Nato zadoni partizanska - Naglo puške smo zgrabili...

Začenjamo drugo poglavje - naslednji dan je pokret...

28.2.44. ... Pol ure od čepovana smo se ustavili, da se malo odpočijemo. Prvi vtis je bil dober: po daljšem času smo spet dobili nekaj cigaret, kotere smo z velikim užitkom pokadili, nato pa naprej; dr. lepo in strumno vkorakamo v Čepovan, prijazno - vrbčec vasico. Kmalu pa zagledamo, kako drvi trojica na konjih iz vasi proti nam. Kdo neki naj to bo? Kmalu smo zvedeli in sami videli - bil je komendant našega Korpusa s dvema tovarisema. Kolona

s e je zopet ...
dirji so šli na raport. Tov. komandant je vsa
kemu posebej podal roko in se z njim pogovoril.
Nato smo nadaljevali pot in v mimohodu pozdravila
li komandanta. Veselega razpoloženja in prepelava-
joč smo slovesno vkorakali v Čepovan.

1.3.44. ... Danes prireja miting preva gledališka
skupina našega Korpusa. To je pa nekaj novega, go-
tovo bo vsakemu šal, ki ne bo šel pogledat. Po o-
bščajni otvoritvi in kratkem govoru nam politko-
misarja divizije, je skupina uprizorila sliko iz
drugega dejanja "Hlapca Jorņeja". Igrali so odlič-
no. Po več letih sem imel občutek, da sem v dra-
mi.

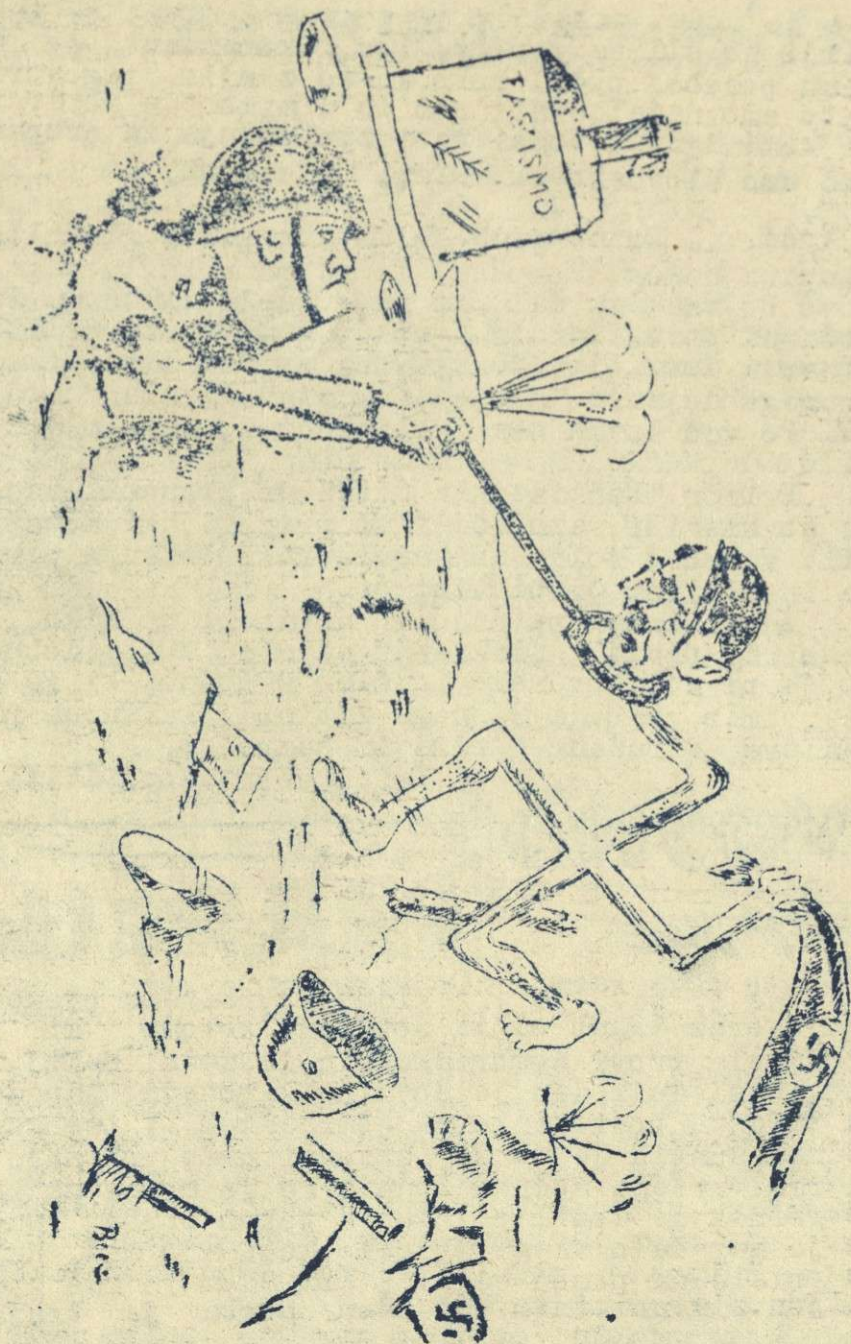
Prizor "Partizanska mati" je presunil vse. Te-
mu so sledili razni šaljivi prizori, ki so spra-
vili v dobro voljo in veselo razpoloženje partiza-
ne in civilno prebivalstvo.

Mnogi izmed pričujočih so imeli priliko, da
so morda prvič v življenju videli kaj podobnega,
to je pravo slovensko igralno skupino, ki je da-
la primer prevega resnega mitinga, kulturne pri-
reditve, združene s zdravim humorjem.

(Tone, vojni dop. XVIII B.)

VOJNO POROČILO

Naš 3. bat. je 1.2. kljub sovražnemu presene-
čenju brez izgub odbil sovražno kolono, ki je
prodirala proti Kobreškem in ji zadal nekaj iz-
gib. Naslednji dan je sovražnik ponovno napadel,
in to iste postojanke na Kobreškem. V treh zapo-
rednih sunkih je skušal zasesti naše položaje, to
da radi našega močnega ognja, se je moral umakniti.
Sovražnik je dobil pojačenje tekom borbe, tako,
da je napadalo vsega skupaj okoli 600 mož. Našim
so prišle na pomoč jedinice XIX SNOB in naš 2. pa-
taljon z minometnim oddelkom. Borba je trajala

cel dan. Sovražnik je bil tako odločno odbit, da je iz strahu pred našim napadom tisto noč imel vso svojo posadko na položaju. Po poročilih Očividcev je imel sovražnik izredno močne izgube; na štirih kamijonih so peljali okoli 80 mrtvih in ranjenih. Odlično so se pokazali naši minometalci, kot merilec zlasti tov. Turk, ki je s točnim pogodkom ubil italjanskega oficirja in ranil več vojakov.

Dne 5.2.44. je naš prvi bataljon postavil za sedo pod Livkom razrusil most na cesti Idsko - Livk ter napadel in odbil sovražno kolono istih mož. Sovražnik je imel 16 težje in lažje ranjenih ter nekaj mrtvih. V borbi se je zlasti odlikovala 2. četa s komandirjem Pavlovičem in komisarjem tr. Šarfom, ki je v borbi junaško padel. Dobro so se izkazali tudi hrvatski mitraljezci.

V jutru 6.2.44. je naša brigada postavila za sedo severno od Stupice. Kmalu sta padla v zasedo dva sovražna kamijona, namenjena v Čedad in bila po ostri, kratki borbi uničena. Vseh sedemindvajset mož je bilo ubitih. Zaplenili smo dva šarce, 4 nemške brzostrelke, 12 mavzeric, 5 samo kresov, 15 zabojev municije za šarce itd.

Pod vodstvom tov. Tineta so minerji razrušili dne 13.2.44. cesto med Logom in Stupico.

Kmalu po prihodu čez Sočo je sovražnik začel pripravljati ofenzivo na XXX divizijo. 19.2. so se naše edinice spoprijele z elitnimi SS trupami pri vseh Klobučarji in Kraj. Naše edinice so z uspešnim napadom sovražnika ne le odbile, ampak tudi pognale v panicen beg. Stevilne sovražne kolone del se je rešile po dolini Klodiča, del se je zatekel v kaverne v vasi Kraj, ostali so se umaknili v peničnem bogu na izhodiščne položaje. Na bojišču je obležalo nad 30 mrtvih in več ranjenih. 5 SS-ovcev je bilo ujetih. Zaplenili smo 1 šarce, 2 brzostrelki, 1 pištolo, 11 pušk, 15 raket, 40 bomb, 2 zaboja min, 2 daljnogleda, 1 kompas, 7 konj, 6 plaščev, 8 odej, 5 parov čevljev, 3700 nabojev za šarce itd.

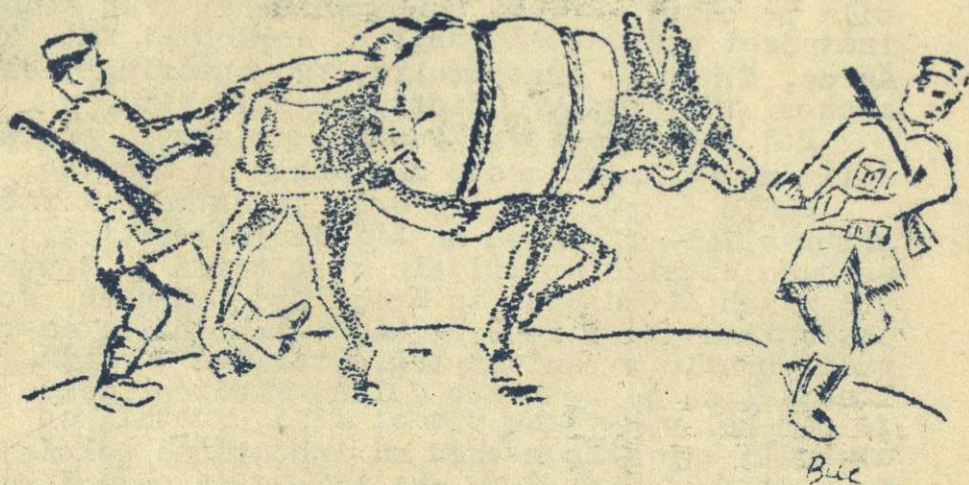
Pri prehodu čez Sočo dne 26.2.44. je naša izvidnica napadla sovražno patrolo ter enega ubila, enega pa ujela.

HALO! KJE JE MULA?

Zjutraj bi moral dospeti z bataljona-ekrazit. Ker ga še opoldne ni bilo, smo poslali na bataljona dopis, na katerega smo dobili takle. odgovor:

Mula z ekrazitom je odšla iz bataljona točno ob 7 uri zjutraj. Zato se nam zdi zelo čudno, če mula še ni dospela na določeno mesto. Vprašali smo terenca, ki je povedal, da mule ni videl.

Pred kratkim je prišel kurir z divizije, ki je srečal mulo na poti v Čepovan. Vprašali smo po telefonu ze malo, pa je niso nikjer videli. Morda je karavla videla mulo, bomo vprašali. Če pa je mula medtem že prišla na določeno mesto, nam ta koj sprocite...

HALOOO...

Napni možgane!

da ti misel pravo ujamemo

1. Spomenik

4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									

1. Soglasnik.
2. Mesto v Srbiji.
3. trg ob Soči.
4. Ukaz.
5. Naš komandant.
6. Naša prvobornik.
7. Politični delavec.
8. Trgovske družbe kap
lističnega reda.
9. Sovjetska mladina.

Po sredi navzdol naše geslo!

2. Računska

$$\left(\frac{4}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \right) : \left(\left(\frac{2}{1} + \frac{3}{4} + \frac{5}{2} + \frac{3}{2} + \frac{1}{1} + \frac{5}{1} + \frac{1}{2} \right) = \right.$$

$$\left(\frac{4}{2} + \frac{5}{2} + \frac{1}{5} + \frac{5}{2} + \frac{1}{5} + \frac{1}{2} \right)$$

Uporabljajte abecedni kvadrat!

Rešitve pošljite na propagandni odsek XVIII
gaše "Soske" v najkrajšem času. Za izžrebane
mamo tri nagrade.

Abecedni kvadrat

je 25 črk slovenske abecede v temle sistemu:

a b c č d
e f g h i
j k l m n
o p r s š
t u v z ž

Uporablja se izključno za uganke.

Rešitve ugank

iz 1. številke:

Konjiček: Smrt fašizmu - svoboda narodu.

Posetnica: Komandir čete.

BESEDA UREDNIŠTVA

List "Soški glas" izhaja iz naše brigade in je namenjen predvsem borcem naše brigade. Nešteto krat smo že poudarjali važnost pisanja, katero korist bo velika za vse. Zato pero v roke! Ne sramujte se slabe slovenščine, uredništvo popravi vse in po želji vrne tudi popravljen rokopis, da se boste lahko iz napak učili. Na delo!

U R E D N I Š T V O

Katynska grozodejstva - največja nemška provokacija.

Mlada pest: Več življenja v naše delo.

Junaštvo slovenske mladine.

Citaj, širi in dopisuj v PARTIZANSKI DNEVNIK !

*Prečitajva hitro!
In dajva naprej...*

ZANIMAJTE SE ZA NASO LITERATURO!

PUSKA IN KNJIGA BODI NAŠE GESLO!

IZDELALA TEHNIKA XXX DIVIZIJE

